

Dnro 3707/93/222

9.5.2022

Eduskunta, perustuslakivaliokunta
pev@eduskunta.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle (HE 134/2021) laiksi Euroopan unionin tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Euroopan unionin tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Euroopan unionin tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta, jossa annettaisiin EU:n poliisiyhteentoimivuusasetusta ja rajayhteentoimivuusasetusta täydentävät säännökset toimivaltaisista viranomaisista ja niiden pääsystä yhteiseen henkilöllisyystietovarantoon.

Esityksessä ehdotetaan suoraan sovellettavien yhteentoimivuusasetusten kansallisen liikkumavaran käyttämistä siten, että sääntelyllä mahdollistetaan toimivaltaisten viranomaisten pääsy EU:n yhteiseen henkilöllisyystietovarantoon. Ehdotetut säännökset koskevat arkaluonteisina pidettäviä biometrisia tietoja, joiden käsittely edellyttää siitä aiheutuvien riskien vuoksi täsmällistä ja tarkkarajaista sääntelyä. Toimivaltaisten viranomaisten joukko esitetään säännöskohtaisissa perusteluissa kuvatuin perustein rajattavaksi poliisiin, Rajavartiolaitokseen ja Tulliin. Pääsy olisi rajattu ainoastaan tilanteisiin, joissa se olisi välttämätöntä lainkohdassa täsmennettyjen tehtävien suorittamiseksi.

EU-tietojärjestelmien yhteentoimivuus suoraviivaistaa ja tehostaa viranomaisten pääsyä EU:n tietojärjestelmiin, mutta ei luo uusia toimivaltuuksia itsessään. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia sääntelyyn, joka koskee kansallisiin rekistereihin tallennettujen biometristen tietojen käsittelyedellytyksiä ja luovuttamista EU:n yhteisiin tietojärjestelmiin. Yhteentoimivuusasetuksilla ja täydentävällä kansallisella sääntelyllä ei muuteta sääntöjä, jotka koskevat viranomaisten pääsyä EU:n yhteisiin tietojärjestelmiin. Näiden järjestelmien käyttöoikeudet perustuvat kunkin tietojärjestelmän oikeusperustaan ja voimassa olevaan kansalliseen sääntelyyn. Rekisteröidyn etuja turvaavat voimassa olevan tietosuojalainsäädännön mukaiset rekisteröidyn oikeudet.

Esitystä voidaan pitää perusteluna ja tarkoituksenmukaisena. Tietosuojavaltuutetun toimistolla ei ole huomauttamista siihen, miten henkilötietojen käsittelyn oikeusperustaa ja käsittelyn tarkoituksien rajaamista suhteessa kansallisen liikkumavaran käyttöön on arvioitu. Tietosuojavaltuutetun valmisteluvaiheessa lain esittämät näkökannat on otettu valmistelussa hyvin huomioon.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sen viranomaiset käsittelevät henkilötietoja asetuksessa säädetyllä tavalla lainmukaisesti. Kysymyksessä on eri tietojärjestelmistä muodostuvan monimutkaisen kokonaisuuden ja eri yhteentoimivuuskomponenttien hallinta. Tästä syystä korostuu sekä rekisterinpitäjän että valvontaviranomaisen suorittaman valvonnan tärkeys, erityisesti yhteentoimivuuskomponentteihin kansallisesti siirrettyjen ja sieltä kansallisesti käsiteltävien tietojen valvonnassa.

Ylitarkastaja _____

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarvittaessa tarkistaa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.